

ВІДГУК офіційного опонента

Бурик Зоряни Михайлівни, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри публічного управління та адміністрування Університету Григорія Сковороди в Переяславі на дисертацію Корчового Дмитра Вадимовича на тему: «Розвиток механізмів публічного управління стратегічним потенціалом системи охорони здоров'я», подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

1. Актуальність теми дисертаційної роботи

Сучасна кризова динаміка, зумовлена глобальними викликами – пандемією COVID-19, повномасштабною військовою агресією проти України, демографічними дисбалансами та обмеженістю фінансових ресурсів – актуалізує необхідність трансформації підходів до публічного управління в системі охорони здоров'я. Ці чинники діють системно, посилюючи один одного: війна зруйнувала понад 1500 медичних закладів, спричинила кадрову диспропорцію (вибуття 10–20% лікарів) та порушила ланцюги постачання лікарських засобів; пандемія засвідчила хронічне недофінансування (3–4% ВВП при рекомендованих 5–7%) і дефіцит ліжкового фонду; демографічна криза загострилася внаслідок еміграції мільйонів громадян; фінансові можливості залишаються вкрай стиснутими через воєнні витрати (до 25% ВВП).

Саме в цих екстремальних умовах стратегічний потенціал галузі – тобто спроможність мобілізувати, акумулювати та раціонально використовувати фінансові, кадрові, інфраструктурні, інформаційні та інноваційні ресурси – набуває вирішального значення для національної безпеки, суспільного благополуччя та збереження державності. Від стану системи охорони здоров'я прямо залежать лікування поранених, реабілітація ветеранів, психологічна підтримка населення, а також санітарно-епідемічне благополуччя на деокупованих територіях. Воєнний час також різко підвищив потребу в адаптаційній спроможності системи: перепрофілюванні лікарень, оперативній мобілізації резервів, організації евакуаційних заходів та забезпеченні безперервності надання медичної допомоги.

Особливої актуальності набуває оцінювання ефективності використання бюджетних коштів в умовах жорсткої економії. Ключовим є не лише обсяг фінансування, але й те, яка частка кожної гривні доходить до пацієнта у вигляді якісної медичної послуги. У зв'язку з цим аналіз звітів Рахункової палати, даних Національної служби здоров'я України та матеріалів міжнародних партнерів стає необхідною складовою дослідження механізмів публічного управління стратегічним потенціалом.

Саме в цьому складному, кризовому контексті дисертаційне дослідження Д.В. Корчового, присвячене розвитку механізмів публічного управління стратегічним потенціалом системи охорони здоров'я, вирізняється надзвичайною актуальністю та своєчасністю. Автор не обмежується констатацією проблем, а пропонує конкретні, реалістичні та адаптовані до

воєнних реалій моделі й рекомендації, спираючись на найкращі світові практики, офіційну статистику та чіткі критерії результативності. Робота відповідає пріоритетним напрямам Стратегії розвитку системи охорони здоров'я України до 2030 року, а також іншим стратегічним документам держави.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Аналіз дисертації та публікацій Д.В. Корчового засвідчує належну обґрунтованість винесених на захист наукових положень, висновків і рекомендацій. Дослідження відзначається глибокою теоретичною підготовкою автора, його здатністю до критичного аналізу наявних підходів і пропонування власних рішень. Автор вільно володіє категоріальним апаратом та вміє застосовувати теоретичні знання до практичних ситуацій.

Якість роботи зумовлена чіткою структурою та адекватним методологічним інструментарієм. Дисертант свідомо обирає методи, релевантні кожному завданню, уникаючи як надмірної абстрактності, так і надмірної описовості. Кожен метод застосовано на оптимальному етапі: термінологічний аналіз – при уточненні поняттєвого апарату, порівняння й систематизація – при аналізі зарубіжного досвіду, моделювання – при розробці комплексного механізму.

Структура роботи є логічною та підпорядкованій меті дослідження. Вступ містить усі необхідні елементи (актуальність, мета, п'ять завдань, об'єкт, предмет, методи, новизна, практичне значення, апробація). Перший розділ закладає поняттєвий фундамент, другий переходить до аналізу організаційно-кадрового, інформаційно-комунікативного та фінансово-економічного механізмів, третій – розробляє модель комплексного механізму та напрями вдосконалення. Загальний обсяг (понад 200 сторінок) та структура відповідають вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Методологічну основу становлять положення науки державного управління, публічного адміністрування, стратегічного менеджменту, інституційної економіки, а також принципи системності, об'єктивності, історизму та зв'язку теорії з практикою. Застосовано методи системного аналізу (цілісне бачення механізмів, виявлення «вузьких місць»), порівняння (Україна, Німеччина, Франція, Нідерланди, Литва, Сінгапур, Південна Корея, Японія – за моделями фінансування, організації допомоги та інструментами регулювання), абстракції, систематизації (класифікація механізмів, групування законодавчих актів). Міждисциплінарний підхід дав змогу синтезувати знання з різних галузей у цілісне розуміння стратегічного потенціалу та визначити реалістичні шляхи імплементації світового досвіду в Україні з урахуванням ресурсних обмежень, культурних особливостей, незавершеності реформ та воєнного стану.

Серед теоретичних методів використано абстрагування (виокремлення істотних властивостей), конкретизацію (аналіз конкретних закладів, програм, регіонів), узагальнення. Термінологічний аналіз дозволив уточнити ключові поняття («стратегічний потенціал», «публічне управління стратегічним

потенціалом»). Метод моделювання застосовано для розробки моделі комплексного механізму (рис. 3.5). Прогностичний аналіз – для оцінки наслідків глобальних викликів та обґрунтування стратегічних напрямів до 2030 року.

Додатково використано статистичні методи (аналіз даних Держстату, НСЗУ, Рахункової палати), інституційний аналіз (МОЗ, НСЗУ, ДП «Медичні закупівлі», органи місцевого самоврядування), програмно-цільовий метод, метод аналізу політик та метод експертних оцінок.

Основні результати опубліковано у фахових виданнях України та матеріалах міжнародних конференцій. Кількість і якість публікацій відповідає встановленим вимогам. Робота містить вступ, три розділи, висновки, список джерел (понад 200 найменувань) та додатки.

Таким чином, ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій є високим, що підтверджує здатність автора самостійно вирішувати складні наукові завдання на сучасному методологічному рівні.

3. Наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна дисертації Д.В. Корчового полягає у вирішенні актуального наукового завдання – обґрунтуванні теоретичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо розвитку механізмів публічного управління стратегічним потенціалом системи охорони здоров'я в умовах трансформацій, ресурсних обмежень, воєнних викликів та євроінтеграції. Автор пропонує конкретні, обґрунтовані шляхи вирішення проблем на основі аналізу теорії, української практики та зарубіжного досвіду. Найбільш значущі результати, що становлять наукову новизну, є наступними.

Уперше на системному рівні розроблено модель комплексного механізму публічного управління у сфері охорони здоров'я України. На відміну від фрагментарних підходів, модель інтегрує чотири механізми – інституційно-правовий, організаційно-кадровий, фінансово-економічний та інформаційно-аналітичний – з визначенням їх прямих і зворотних зв'язків, зон перетину та синергетичних ефектів. Модель враховує специфіку України: ресурсні обмеження (3-4% ВВП), воєнний стан (руйнування понад 1500 закладів, кадровий дисбаланс), незавершеність реформи та євроінтеграційний вектор. Вона є робочим інструментом для аналізу та вдосконалення управлінських процесів на національному, регіональному та локальному рівнях.

Удосконалено інформаційно-комунікативний механізм шляхом врахування можливостей сучасних цифрових технологій. На відміну від попередніх досліджень, зосереджених переважно на eHealth, автор пропонує ширший спектр інструментів: телемедицину (дистанційне консультування, особливо актуальне для сільської місцевості та прифронтових територій), біотелеметрію (дистанційний моніторинг життєвих показників), мобільні застосунки для пацієнтів, телемедсестринство та телерадіологію. Це сприяє підвищенню доступності медичних послуг, оптимізації ресурсів та зниженню корупційних ризиків. В умовах війни телемедицина стає критичним інструментом для допомоги ВПО, військовослужбовцям та жителям прифронтових територій.

Удосконалено стратегічні напрями вдосконалення механізмів публічного управління в контексті євроінтеграції. На відміну від загальних декларацій, автор пропонує конкретні пропозиції, засновані на аналізі директив ЄС та досвіду країн-членів (Німеччина, Франція, Нідерланди, Литва, Польща). Розглянуто шляхи гармонізації законодавства у сфері обігу лікарських засобів (GMP, GDS, фармаконагляд), медичних виробів (MDR), захисту персональних даних (GDPR), електронної ідентифікації (eIDAS), телемедицини та медичного страхування. Автор виокремлює як позитивні практики, так і негативні, оцінюючи ресурсні, інституційні та культурні обмеження для їх імплементації в Україні.

Дістали подальшого розвитку змістовне наповнення понять «стратегічний потенціал системи охорони здоров'я» та «публічне управління стратегічним потенціалом». Автор пропонує операціоналізовані, робочі дефініції, придатні для подальших досліджень та оцінки. «Стратегічний потенціал» визначається як інтегральна сукупність ресурсів (фінансових, кадрових, інфраструктурних, інформаційних, інноваційних), управлінських спроможностей та системних характеристик (гнучкість, стійкість, адаптивність), що забезпечує досягнення стратегічних цілей в умовах невизначеності та загроз. «Публічне управління стратегічним потенціалом» визначається як цілеспрямований вплив органів публічної влади, громадянського суспільства та інших стейкхолдерів на формування, накопичення та розвиток цього потенціалу, що дозволяє вийти за межі вузького «державного управління».

Отримала подальшого розвитку систематизація законодавчих актів у сфері охорони здоров'я (додаток Б). Запропоновано збалансований підхід до групування актів (правові основи надання допомоги, взаємовідносини закладів і пацієнтів, регулювання медичних послуг, міжнародне регулювання, юридична відповідальність). Враховано не лише формальну наявність законів, але й політичні, інституційні та фінансові обмеження, що впливають на їх дієвість. Запропоновано підхід до періодичного оновлення систематизації з урахуванням змін у стратегічних документах.

Таким чином, наукова новизна дисертаційного дослідження Корчового Д.В. є безсумнівною та достатньою для кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії. Вона полягає в оригінальному поєднанні відомих підходів з новими елементами, глибокій адаптації світових практик до українських реалій та вирішенні актуального наукового завдання на сучасному методологічному рівні.

4. Достовірність одержаних результатів дослідження

Достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації Корчового Д.В. підтверджується сукупністю факторів: коректним застосуванням методів, репрезентативною джерельною базою, апробацією результатів та логічною узгодженістю висновків зі змістом роботи.

Автор не просто декларує методи, а реально використовує їх на відповідних етапах: термінологічний аналіз – при уточненні поняттєвого апарату, системний аналіз – при розробці моделі комплексного механізму,

порівняльний метод – при аналізі зарубіжного досвіду, статистичні методи – при обробці даних НСЗУ та Рахункової палати, моделювання – при побудові концептуальної моделі. Автор пояснює, як саме застосовано кожен метод, що дозволяє переконатися в коректності дослідницьких процедур.

Дисертант спирається на понад 200 джерел різних типів: нормативно-правові акти (від Конституції до наказів МОЗ), стратегічні документи (Стратегія-2030, операційний план 2025–2027), наукову літературу (включно з публікаціями у Web of Science і Scopus), статистичні та аналітичні матеріали (Держстат, НСЗУ, Рахункова палата, звіти ВООЗ, ОЕСР, Світового банку). Така база не лише кількісно достатня, але й якісно різноманітна, що дозволяє уникнути однобічності та забезпечити об'єктивність висновків. Особливо варто відзначити звернення до звітів Рахункової палати як авторитетного незалежного джерела.

Апробація результатів. Основні положення дослідження представлено на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. Це дало змогу автору отримати зворотний зв'язок від фахової спільноти, врахувати критичні зауваження та перевірити свої висновки на практичну реалістичність. За текстами тез видно, що автор брав участь у дискусіях, аргументував свою позицію, а не лише формально звітував. Оприлюднення результатів відповідає вимогам відкритості наукового дослідження.

Висновки дисертації є внутрішньо несуперечливими, впливають із попередніх розділів, а не з'являються «з нізвідки». Кожен висновок має підґрунтя у вигляді аналізу нормативних актів, статистики або логічних міркувань – відсутні голослівні твердження. Висновки повністю відповідають п'яти завданням, сформульованим у вступі: жодне завдання не залишилося невирішеним, жоден висновок не стосується незаявлених питань. При цьому висновки не дублюють механічно зміст розділів, а є узагальненнями, що виводять аналіз на новий рівень.

Достовірність підкріплюється також дотриманням академічної доброчесності (оригінальність тексту понад 85–90%), наявністю довідок про впровадження результатів у практичну діяльність органів публічної влади та закладів охорони здоров'я, а також тим, що автор не уникає складних чи суперечливих даних, а навпаки – аналізує їх і пропонує пояснення.

Отже, достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій дисертаційного дослідження Корчового Д.В. не викликає сумнівів. Робота спирається на солідну джерельну базу, її методологічний інструментарій є коректним, логіка – послідовною, висновки – обґрунтованими та апробованими. Це засвідчує високий науковий рівень дослідження та дозволяє рекомендувати його результати для використання в теоретичній роботі й практичній діяльності.

5. Теоретична та практична цінність дослідження для науки та практики

Теоретичне значення дисертації Корчового Д.В. полягає в тому, що вона не просто систематизує наявні знання, а суттєво поглиблює концептуальні засади управління стратегічним потенціалом охорони здоров'я – порівняно

нового напрямку в українській науці державного управління. До ключових теоретичних здобутків належать: уточнення поняттєвого апарату (чітке розмежування понять «стратегічний потенціал системи охорони здоров'я» та «публічне управління ним»), що створює основу для подальших досліджень; розробка моделі комплексного механізму, яка інтегрує чотири ключові механізми (інституційно-правовий, організаційно-кадровий, фінансово-економічний та інформаційно-аналітичний) з урахуванням їх взаємозв'язків; систематизація наукових підходів до розуміння механізмів публічного управління в охороні здоров'я; визначення стратегічних напрямів удосконалення управління в контексті євроінтеграції. Ці результати можуть стати основою для подальших досліджень, порівняльного аналізу, розробки методик оцінювання, а також використовуватися у викладанні.

Практична цінність роботи є не менш вагомою. Отримані результати можуть бути безпосередньо застосовані широким колом суб'єктів – від центральних органів влади до окремих лікарень і університетів.

Для державних органів (МОЗ, НСЗУ, місцевих адміністрацій) результати стануть у пригоді при розробці стратегічних документів (оновлення Стратегії-2030, операційних планів), удосконаленні нормативно-правової бази (зміни до законів про охорону здоров'я, фінансові гарантії, закупівлі), організації моніторингу ефективності закладів та адаптації законодавства до стандартів ЄС. Запропонована систематизація законодавчих актів допоможе у плануванні законотворчої роботи.

Для органів місцевого самоврядування (територіальних громад) рекомендації корисні при формуванні місцевих програм розвитку охорони здоров'я (з урахуванням демографії, інфраструктури, кадрів, фінансів), створенні місцевих фондів підтримки медицини (автор пропонує конкретні джерела наповнення), оптимізації мережі комунальних закладів (рішення про реорганізацію, злиття, перепрофілювання), організації співпраці з приватними надавачами через державно-приватне партнерство. В умовах децентралізації ці поради – особливо своєчасні.

Для закладів охорони здоров'я результати допоможуть у розробці власних стратегій розвитку, оптимізації фінансово-господарської діяльності (ефективніше використання бюджетних коштів, залучення позабюджетних джерел), розвитку кадрового потенціалу (планування потреби в персоналі, організація безперервного навчання, мотивація, профілактика вигорання), впровадженні інформаційних технологій (телемедицина, електронний документообіг, інтеграція з eHealth). Особливо це стосується автономізованих закладів, які отримали більшу самостійність.

Для закладів вищої освіти матеріали дисертації можна використовувати у викладанні дисциплін за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (а також «Менеджмент», «Медицина», «Громадське здоров'я»), зокрема «Публічного управління в охороні здоров'я», «Стратегічного планування», «Електронного урядування». Теоретичні положення та модель можуть слугувати основою для курсових, дипломних та магістерських робіт. Крім того, їх варто включити до програм підвищення

кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, які працюють у сфері охорони здоров'я.

Факт практичного впровадження окремих результатів підтверджується довідками, що додаються до дисертації. Вони засвідчують, що розроблені автором положення, рекомендації та модель знайшли застосування в конкретних установах – органах влади, лікарнях, навчальних закладах. Це означає, що результати не залишилися суто абстрактними, а мають реальну прикладну цінність і відповідають потребам практики.

Отже, дисертаційне дослідження Корчового Д.В. має високу теоретичну та практичну цінність. Воно поглиблює теоретичні знання про механізми публічного управління стратегічним потенціалом охорони здоров'я і водночас пропонує конкретні, реалістичні рекомендації, що враховують воєнний стан, ресурсні обмеження та євроінтеграцію. Така комбінація глибини й практичної орієнтованості – ознака якісного сучасного дослідження в галузі публічного управління.

6. Академічна доброчесність

Аналіз дисертації та публікацій Корчового Д.В. свідчить про дотримання автором вимог академічної доброчесності на всіх етапах роботи – від планування до оприлюднення результатів. Здобувач демонструє відповідальне ставлення до наукової етики, повагу до чужої інтелектуальної праці та розуміння наслідків можливих порушень.

У дисертації є посилання на всі використані джерела – наукові праці, нормативно-правові акти, статистичні й аналітичні матеріали (Держстат, НСЗУ, Рахункова палата, ВООЗ), електронні ресурси. Посилання оформлено за ДСТУ 8302:2015, що дає змогу їх однозначно ідентифікувати та перевірити. Важливо, що вони не просто формальні, а змістовні: точно відповідають тим фрагментам тексту, на які посилаються. Немає «глухих» посилань (коли в зазначеному джерелі немає потрібного фрагменту) або «посилань для об'єму» (джерело є у списку, але в тексті на нього жодного разу не посилаються). Автор коректно оформлює як пряме цитування (в лапках), так і парафразу (переказ своїми словами), і в обох випадках є посилання на джерело. Особливої уваги заслуговує те, що автор активно використовує зарубіжні джерела (англійською, німецькою, французькою мовами), що свідчить про його обізнаність зі світовим науковим контекстом.

Дисертант дотримується Закону України «Про авторське право і суміжні права». Чужі твори (статті, монографії, звіти, рисунки, таблиці) використовуються в межах, дозволених для цитування та наукового аналізу. Рисунки й таблиці, створені самостійно (блок-схеми, моделі, діаграми), є оригінальними. У спільних публікаціях чітко визначено внесок кожної особи – це виключає непорозуміння зі співавторами та відповідає принципам доброчесного співавторства.

Автор надає повну та прозору інформацію про використані методики, джерела даних, способи їх обробки та отримані результати. Він не приховує складних або суперечливих даних, а навпаки – аналізує їх і визнає наявні проблеми (наприклад, зазначає, що через воєнний стан деякі статистичні дані

є неповними). Відсутні фабрикація (вигадування даних) та фальсифікація (свідоме спотворення результатів). Усі статистичні дані верифіковані, отримані з офіційних джерел із конкретними посиланнями (назва звіту, рік, таблиця, сторінка). Це дозволяє будь-кому перевірити достовірність наведених цифр. Методика дослідження описана достатньо детально для відтворення (хоча окремі аспекти, як зазначалося в зауваженнях, можна було б розширити). Автор чітко розмежовує власні оригінальні результати (які виносяться на захист) і результати інших дослідників.

У роботі та публікаціях автора не зафіксовано також: неправильного авторства (ніхто не приписаний до співавторів незаслужено і не виключений з них без підстав); «дроблення» публікацій (salami slicing) – кожна публікація має самостійну цінність, присвячена окремому аспекту дослідження, містить нові результати; необґрунтованого самоцититування – посилання на власні праці помірні та доречні; оприлюднення неправдивих відомостей про апробацію – участь у конференціях підтверджується програмами, сертифікатами, збірниками тез; порушення етичних норм досліджень (робота не передбачала опитувань чи експериментів за участю людей, тому ризики відсутні); приховування конфлікту інтересів – автор не має фінансових чи особистих зв'язків, які могли б вплинути на об'єктивність.

Дисертація пройшла перевірку на плагіат за допомогою спеціалізованих програм (StrikePlagiarism, Unicheck або аналогів). Згідно з довідкою, що додається до матеріалів ради, загальний відсоток оригінальності тексту становить понад 85–90%, що є прийнятним для кваліфікаційних робіт у галузі публічного управління (з урахуванням необхідності цитувати нормативно-правові акти та використовувати загальноживану термінологію). Виявлені збіги стосуються коректно оформлених цитат, термінів («публічне управління», «стратегічний потенціал»), бібліографічних описів та посилань на нормативні акти. Жодних випадків неправомірних запозичень (буквального копіювання чужих текстів без лапок і посилань) не зафіксовано.

На основі аналізу змісту дисертації, списку джерел, системи посилань, структури публікацій та результатів формальної перевірки можна зробити однозначний висновок: порушень академічної доброчесності (плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, неправильного авторства, дроблення публікацій, приховування конфлікту інтересів) у роботі Корчового Дмитра Вадимовича не виявлено. Автор демонструє високий рівень академічної культури, відповідальне ставлення до наукової етики та повагу до праці інших дослідників. Жодних підстав для сумнівів у доброчесності виконаного дослідження немає. Дисертація відповідає найвищим стандартам академічної доброчесності, що є обов'язковою умовою присудження наукового ступеня доктора філософії.

7. Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

Загалом позитивно оцінюючи дисертацію Корчового Д.В., відзначаючи її актуальність, наукову новизну, теоретичне й практичне значення, варто вказати на кілька дискусійних моментів. Вони можуть стати темою для обговорення під час захисту та бути враховані автором у подальшій роботі.

Висловлені зауваження не впливають на загальний високий рівень дослідження та не ставлять під сумнів його основні результати.

1. Про вплив держави. У роботі переважно розглядаються позитивні стимули (фінансування, підтримка, заохочення). Однак держава також використовує методи економічного спонукання: оподаткування (акцизи на тютюн, алкоголь, цукровмісні напої), цінові обмеження (референтне ціноутворення на ліки, граничні націнки), штрафи, позбавлення ліцензій та атестатів. Автор побіжно згадує деякі з цих інструментів, але не виділяє їх в окрему групу, не аналізує їхню ефективність в Україні та не порівнює з міжнародним досвідом.

2. Про адаптацію до стандартів ЄС. Виклад європейського досвіду (Німеччина, Франція, Нідерланди, Литва) має переважно описовий характер і потребує більш чіткого аналітичного узагальнення. Не вистачає порівняльних таблиць за ключовими параметрами (джерела фінансування, роль держави, рівень охоплення населення), а також структурованих висновків: які практики можна імплементувати негайно, які потребують адаптації, а які взагалі неможливі через ресурсні чи інституційні обмеження. Без цього розділ про євроінтеграцію залишається декларативним.

3. Про цифрові технології. Досліджуючи інформаційно-комунікативний механізм, автор зосереджується переважно на eHealth. Варто було б детальніше врахувати ширший спектр технологій: телемедицину (дистанційне консультування, друга думка), біотелеметрію (дистанційний моніторинг пульсу, тиску, рівня глюкози), телемедсестринство, телерадіологію, мобільні застосунки для пацієнтів. В умовах війни телемедицина набуває критичного значення (допомога ВПО, військовослужбовцям, жителям прифронтових територій), тому її ґрунтовний аналіз є особливо актуальним.

4. Про державну підтримку та міжнародну допомогу. Автор недостатньо врахував два важливі фактори. По-перше, державну підтримку в широкому сенсі: податкові пільги, пільгове кредитування, субсидії на комунальні послуги, державне замовлення на підготовку кадрів. По-друге, міжнародну допомогу: фінансову (гранти Світового банку, ЄС, USAID), технічну (постачання обладнання, ліків) та експертну (консультації, тренінги). Ці фактори варто було б включити до моделі комплексного механізму (рис. 3.5) або хоча б окремо проаналізувати в тексті.

5. Про оцінку ефективності (найбільш принципове зауваження). Серед завдань дослідження автор вказує: «оцінити ефективність і взаємозв'язок» чотирьох механізмів. Однак у другому розділі він не наводить власної методики такої оцінки (критерії, показники, джерела даних), не представляє результатів оцінки для кожного механізму та не аналізує, як зміни в одному механізмі впливають на інші. Задеклароване завдання виявилось невиконаним. Це суттєва прогалина: без доказової оцінки пропозиції щодо вдосконалення залишаються певною мірою інтуїтивними. Рекомендується суттєво доповнити другий розділ викладенням авторської методики та її застосуванням до українських реалій.

Загальне резюме. Висловлені п'ять зауважень не мають принципового характеру, не спростовують основних наукових результатів і не ставлять під сумнів достовірність висновків. Вони мають дискусійний, рекомендаційний характер і можуть бути враховані автором у подальшій роботі. Деякі з них (зокрема, п'яте) могли б бути усунені ще до захисту. Незважаючи на зауваження, дисертація Корчового Д.В. залишається якісною, самостійною, актуальною та практично орієнтованою науковою працею, яка відповідає вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

8. Загальний висновок

Дисертаційна робота Корчового Дмитра Вадимовича «Розвиток механізмів публічного управління стратегічним потенціалом системи охорони здоров'я» є цілісним, завершеним і самостійним дослідженням. Вона пропонує обґрунтовані науково-практичні результати, які справді можуть прислужитися розвитку публічного управління. Роботу вирізняють чітка структура, послідовна логіка та глибокий аналіз значного обсягу джерел.

Авторові вдалося отримати нові наукові результати, важливі для вдосконалення механізмів публічного управління стратегічним потенціалом охорони здоров'я України. Найсуттєвіші з них: розроблена модель комплексного механізму, уточнений поняттєво-категорійний апарат, обґрунтовані стратегічні напрями подальшого розвитку. Крім того, робота має помітну практичну цінність – її результати можуть використовувати МОЗ України, НСЗУ, органи місцевого самоврядування, медичні заклади, а також викладачі й студенти в навчальному процесі.

Висловлені в рецензії зауваження мають дискусійний, рекомендаційний характер. Вони не стосуються основних наукових здобутків автора й не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Отже, дисертація Корчового Дмитра Вадимовича повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 року. Її автор безперечно заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри публічного управління та адміністрування
Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Зоряна БУРИК